

Крупко Анастасія Олегівна
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування ДДУВС

Науковий керівник –
професор кафедри ОРД та СТ,
к.ю.н., проф. **Шинкаренко І.Р.**

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Запровадження негласних слідчих (розшукових) дій в Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 року відкрило новітню сторінку у використанні негласних дій у кримінальному провадженні. З одного боку значно розширені, законодавчо закріплені негласні процесуальні дії, які стали розкриті для широкої аудиторії зацікавлених осіб. Означені процесуальні дії стали зрозумілими для кожного, хто бажає знати про порядок їх застосування. Це розширило межі цивільного та судового контролю за застосуванням дій, що суттєво обмежують права і свободи людини. Відтепер, можна у відкритому порядку оскаржувати та заперечувати будь-які дії, які виконані працівниками правоохоронних органів та іншими особами негласно в кримінальному провадженні, а разом з цим і ту доказову базу, яка була такими діями отримана.

Проблемними питаннями проведення негласних слідчих(розшукових) дій у відповідності до Кримінального процесуального кодексу України займаються багато науковців, в тому числі: Д. Письменний, Ю. Антонян, О. Бандурка, О.Юхно, М.Шумило, О.Татаров та інші.

Означеними та іншими науковцями зазначається, що незалежно від різних та зовсім індивідуальних для кожного наукових точок зору закріплення в чинному КПК України процесуального інституту негласних слідчих (розшукових) дій все ж таки стало поштовхом для покращення організації, якості, своєчасності розслідування та розкриття злочинів під безпосереднім керівництвом прокурора. Але все ж таки, з ухваленням у 2012 році чинного КПК України з'явилась велика кількість неузгоджених і проблемних питань під час правозастосування положень даного Кодексу на практиці [1, с.87].

Отже, зрозуміло, що застосування таких процесуальних дій дещо ускладнилось, оскільки вони стали більш відкритими для широкого загалу і можуть бути зрозумілими майже кожному. Ускладнюється практичне застосування таких дій, а саме момент їх негласності. Адже з часом, окрім закріплення в гласній законодавчій базі, почали з'являтися практичні посібники, відео уроки для працівників правоохоронних органів про застосування різної техніки, методів та засобів оперативно-розшукової діяльності, які відкриті для загалу і кожна людина при вивченні таких моментів може вирахувати негласну діяльність виконавців.

Судова практика свідчить про те, що не поодинокі зустрічаються рішення судів, у яких під час проведення судового розгляду судді не беруть до уваги докази, які були отримані в результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій [2, с.28]. Таке відбувається з різних причин, в тому числі можна назвати такі, що було невірно застосовано процесуальний порядок застосування таких дій, та докази отримані в їх результаті не можуть бути використані з метою дотримання прав і свобод людей, щодо яких такі дії було вчинено.

При цьому деякі науковці наголошують, що на думку деяких практичних працівників, із набранням чинності новим КПК України таємне збирання доказів максимально спроститься, а також максимально спроститься процедура використання таких доказів при доказуванні, та зникнуть останні перешкоди з боку суду щодо довіри таким доказам, що, у свою чергу, приведе до якнайширшого використання таємних дій у дуже широкій категорії справ[3, с.360]. Але все ж таки із плином часу стає зрозуміло, що вже і такий законодавчо закріплений інститут підлягає справедливій критиці з боку науковців і практиків.

Багато науковців визначають, що незважаючи на те, що у Главі 21 КПК України достатньо детально регламентовано порядок подання та розгляду клопотань про проведення НСРД, фіксації та використання їх результатів

тощо, при застосуванні негласних слідчих (розшукових) дій у практичній діяльності виявлено низку проблемних питань, що ускладнюють їх реалізацію та використання[4, с.56]. Такі проблеми висвітлюються в багатьох роботах присвячених питанню негласних слідчих (розшукових) дій та досить активно досліджуються з моменту прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України.

Отже, можна сказати, що негласні слідчі (розшукові) дії на даному етапі та їх дослідження мають значний обсяг проблемних питань. Думки науковців про можливість їх вирішення досить різноманітні. Але слід зазначити, що необхідно все ж врегулювати деякі прогалини задля покращення можливостей нормального використання негласних слідчих (розшукових) дій на практиці, а також застосування у якості доказової бази у суді відомостей отриманих в результаті таких дій.

1. Юхно О. О. Особливості використання інформаційних технологій під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій та їх процесуальне оформлення // Вісник ХНУВС. 2016. № 2 (73). с.86-95

2. Татаров О.Ю. Інститут негласних слідчих(розшукових) дій: проблеми протидії злочинності// Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ, № 3, 2015. с.25-32

3. Тагієв С., Гекова Ю.Особливості використання інформації, отриманої внаслідок конфіденційного співробітництва, під час проведення негласних слідчих(розшукових) дій // Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави. Харків, 2016. с. 360-363

4. Бабіков О.Негласні слідчі дії: проблеми правового регулювання // Вісник Національної академії прокуратури України. 3'2013. с.52-62